

Nr 1258

av herr Takman

om ratificering av UNESCO-konvention angående förebyggande av stöld av konstskatter, m. m.

Det har gått en våg av konststölder över Europa. I maj 1973 försvann en av Göteborgs konstmuseums verkliga dyrgripar, en tavla av Henri Matisse, värderad till en å två miljoner. Den hade skurits ut ur ramen så vårdslöst att en bred remsa blev kvar av målningen och endast halva begynnelsebokstaven i signaturens förnamn kom med. Om möjligt ännu allvarligare än den plundring av arkeologiska fyndplatser som pågått och pågår i Afghanistan, Thailand, Camerun och många andra u-länder.

"Finns det någon gräns för vad plundrare kommer att stjäla, när konstinköp har blivit en av de mest lukrativa investeringarna och plundring av arkeologiska fyndplatser har blivit världsomfattande?" undrade en konstkritiker i *International Herald Tribune* den 3 december 1973. Han nämnde som exempel en konsthandlare i New York som specialiserat sig på för-columbiansk konst och investerade 80 000 dollar i att bygga ett flygfält för att kunna bortföra en hel tempelfasad från en ruin från mayaepoken i Mexico. När de mexikanska myndigheterna krävde att få tillbaka den bortrövade fasaden, krävde konsthandlaren att få tillbaka de 80 000 dollar han investerat i flygplatsen. Metropolitan Museum of Art i New York köpte för en miljon dollar en etruskisk vas som enligt de italienska myndigheterna hade grävts upp och illegalt förts ut ur Italien i november 1971. Kambodjanska reliefer och skulpturer, som brutits loss från de berömda templen i Angkor efter statskuppen den 18 mars 1970 och USA:s militära invasion den 30 april 1970, uppges ha förekommit på den internationella konstmarknaden.

UNESCO:s 16:e generalkonferens antog i Paris år 1970 en konvention för förebyggande av olaga import, export och stölder av antikviteter och andra kulturföremål, "Convention on the means of prohibiting and preventing the illicit import, export and ownership of cultural property". Sverige hade gjort invändningar mot den föreslagna konventionstexten. När det slutliga förslaget presenterades vid generalkonferensen hade de svenska synpunkterna inte beaktats, varför Sverige i likhet med övriga nordiska stater lade ner sin röst. Konventionen röstades igenom med stöd av bl. a. u-ländernas röster. Hittills har konventionen biträtts av bl. a. Argentina, Bulgarien, Camerun, Centralafrikanska republiken, Ecuador, Jugoslavien, Khmer, Kuwait, Mexico, Niger och Nigeria.

Inga åtgärder har hittills vidtagits för en svensk ratificering av konventionen, vilket jag finner vara en allvarlig försummelse mot bakgrunden av den hänsynslösa plundring och kommers som är ett hot mot särskilt de underutvecklade ländernas historiska monument och andra

konstskatter. Dessa är hela mänsklighetens.

Med hänvisning till det anförda föreslår jag

att riksdagen hos regeringen hemställer att UNESCO-konventionen för förebyggande av olaga import, export och stölder av antikviteter och andra kulturföremål bör ratificeras utan ytterligare dröjsmål.

Stockholm i januari 1974

JOHN TAKMAN (vpk)

